

Fra Waffen SS til bygdemuseum

Ivar Krogstad bygger museum. Et museum som ikke alle ser like positivt på. — Det kan absolutt være et aber å ha en fortid som nazist. Men jeg er stolt over å ha kjempet mot kommunismen, sier han. (Foto: Jan H. Tomassen)

SØRREISA: Under krigen var han nazist. Frivillig meldte han seg til tjeneste på tysk side mot kommunismen. Ivar Krogstad (65) fra Sørreisa fikk frontkjempermedaljen for sin

innsats på Østfronten. Fortsatt står han for de samme synspunktene. Nå bygger han museum. — Jeg er stolt av å ha kjempet mot kommunismen, sier han.

Jan H. Tomassen

Det er fjøset på Krogstad-gården som nå skal bli museum. Etter at stormen raserte bygningen i 1985 måtte noe gjøres for å få ut forsikringspengene. De siste saueene forsvant allerede i 1968, så noe ordnært gårdsbruk ville ikke bli aktuelt. Og Krogstad har lenge hatt planer om museum og bygdetun.

Ivar Krogstad vil at hele gården skal bli et museum. Han vil ikke bare vise tingene, men også demonstrere hvordan de har vært i bruk. I museet vil han samle forskjellige ting. Ting som viser utvikling. Dessuten vil han vise fram det han har av minner fra krigen. Alt fra tyske våpen og pistolbelter til nazimerker av forskjellig slag. Og skulle noen ha en tysk uniform, vil Krogstad gjerne ha den i samlinga. Overnatting kan han og tilby.

Men museet er omstridt. Hittil har Krogstad møtt liten entusiasme fra kommunalt hold. I kommunens museumsplan er Krogstads bygdetun ikke prioritert. I stedet nevnes

blant annet lokaler i det planlagte rådhuset og en midlertidig ordning i kjelleren på Sentralskolen.

Problematisk

Ordfører Kjell Bakkland ser et problem dersom kommunen skal engasjere seg i Krogstads museumsplaner.

— Det vil bli vanskelig for kommunen å støtte eller delta i prosjektet dersom museet også vil inneholde effekter fra okkupasjonsmakten under krigen, sier Bakkland. Men han legger til at det kommer an på hvordan det hele blir presentert, og vil ikke se bort fra at tyske sympatisører også er en del av histora.

Ivar Krogstad forteller at han ble nazist, eller nasjonalsosialist som han selv kaller seg, da Kongen og regjeringa forlot landet da det virkelige røynt på under krigen. I 1943 meldte han seg frivillig og deltok i kampene mot russerne på Østfronten. Han var 15 mil inn i Sovjet øst for Kuusamo. For sin innsats der fikk han Lapplandsmedaljen av den finske veteranforeninga. Krogstad var menig soldat i Waffen SS. På et tysk kart over «Kampfraua» viser

han hvor han var og kjempet mot kommunismen. Og kommunismen har han fortsatt ikke noe til overs for. Det begrunner han med hvordan kommunistene behandler sine medmennesker. Spesielt de intellektuelle. At tyskerne under krigen ikke var spesielt menneskelig i sin behandling av for eksempel jødene lukker ikke Krogstad øynene for.

— Men vi må spørre oss hvorfor, sier han og hevder at jødene hadde jo erklært krig mot Tyskland. Selv om det ikke akkurat var ment som krig med gevær mot gevær. Krogstad mener og at tyskerne bare tok igjen det de hadde mistet under første verdenskrig.

— Slik kan vi forstå deres okkupasjoner. Men de ble vel litt for overmodig, sier han. Ivar Krogstad prøver ikke å bortforklare at det ble begått grusomheter, men sier at det ikke var ensidig fra tysk side.

— De allierte har jaggu noe å svare for de også, sier han. At kommunismen er på tilbaketog i Øst-Europa er han glad for. Det samme at de to tyske statene nå står foran en samling.

Ivar Krogstad er en forsvarsvennlig mann.

— Et sterkt forsvar må vi ha, sier han og understreker hvilken positiv betydning Forsvaret har hatt i mange kommuner i Nord-Norge. Han er og en mann opptatt av disiplin og stramme toylar. Når Ivar Krogstad går til stemmeurna er det bare ett parti som gjelder. Og det er Fremskrittspartiet.

— De er de eneste med en reell politikk, sier han. Den tidligere frontkjemperen er bekymret for at så få har respekt for mitt og ditt, og mangelen på høflighet i samfunnet. Og at ingen blir stilt til ansvar for sine handlinger mener Krogstad er forkastelig.

— Et barn forstår et klaps i baken når det har gjort noe galt. Og det er det eneste som nytter. Disse sorgelige psykologene som lanserte fri barneoppdragelse har tatt grundig feil, sier Krogstad, som fortsatt er med på arrangementer og sammenkomster av gamle nazister.

— Det er mest for å minnes våre falne, sier han og ser ikke bort fra at han kan bli vert for en samling når museet er ferdig.